

MA Maša Mladenović
Gradska biblioteka Subotica
masaluka@gmail.com

UDK: 02:316.72
DOI: 10.7251/BSCSR1706095M

KORISNICI U MULTIKULTURALNIM BIBLIOTEKAMA

Sažetak: Multikulturalizam, interkulturalizam i kultura dijaloga su opšte ljudske vrednosti. Osnovna uloga svake savremene biblioteke je da u složenom društvenom okruženju koje određuje težnja za interkulturalnim razumevanjem i dijalogom odgovori na potrebe svih svojih korisnika. Multikulturalno okruženje, realno i virtuelno, koje značajno oblikuje mišljenje i stavove korisnika, bogatstvo je, ali i prepreka koja zahteva od biblioteka i bibliotekara posebne napore kako bi ostvarili svoju misiju i odgovorili na potrebe korisnika bibliotečkih usluga. Multikulturalnost kao pokretač pokretač uspostavljanja kulturne interakcije u mnogonacionalnim i polilingvalnim sredinama, realizuje se kroz mnogobrojne programe i projekte koji igraju veliku ulogu na putu ka toleranciji širih društvenih masa. Biblioteke kao kulturni centri sredine, u cilju kvalitetnijih pružanja usluga neophodno je da prate potrebe svojih korisnika, da u svakodnevnom radu koriste jezike etničkih grupa koje žive na datom prostoru, da osmišljavaju programe, da da razvojem medijske pismenosti dolaze do svakog korisnika. U radu je predstavljen primer multikulturalne Gradske biblioteke iz Subotice.

Ključne reči: korisnici, multikulturalne biblioteke, bibliotekari, bibliotečke usluge, jezik.

Multikulturalizam, interkulturalizam i kultura dijaloga su opšte vrednosti u ljudskom društvu. Osnovna uloga svake savremene biblioteke je da u složenom društvenom okruženju koje određuje težnja za interkulturalnim razumevanjem i dijalogom odgovori na potrebe svih svojih korisnika. Multikulturalnost, kao pokretač uspostavljanja kulturne saradnje, se realizuje kroz mnogobrojne programe i projekte koji igraju veliku ulogu na putu ka toleranciji širih društvenih masa. Multikulturalno okruženje od biblioteka i bibliotekara zahteva

posebne napore kako bi ostvarili svoju misiju i odgovorili na potrebe korisnika bibliotečkih usluga. Biblioteke kao kulturni centri sredine, u cilju kvalitetnijih pružanja usluga, neophodno je da prate potrebe svojih korisnika, da u svakodnevnom radu koriste jezike etničkih grupa koje žive na datom prostoru, da osmišljavaju programe zajedničke ili posebne za sve etničke grupe podjednako.

Subotica je grad poznat po multikulturalnosti oduvek i nazivaju je još i „Oaza mira“ i „Kapija Evrope“. Tu živi 27 nacija i nacionalnosti. Zvanični jezici na teritoriji Grada Subotice su: srpski, mađarski i hrvatski jezik.

Gradska biblioteka u Subotici je biblioteka javnog tipa. Osnovana je 1890. godine. Raspolaze sa oko 350000 knjiga, a rad sa korisnicima je organizovan u tri pozajmna odeljenja, dve čitaonice, dve posebne zbirke (stara i retka i zavičajna zbirka) I 12 ogranaka. Upravni odbor Gradske biblioteke u Subotici čine članovi Upravnog odbora i članovi četiri Nacionalna veća i to su predstavnici Mađarskog nacionalnog veća, Hrvatskog nacionalnog veća, Bunjevačkog nacionalnog veća i Romskog nacionalnog veća. Bez njihovog mišljenja i odobravanja sve bitne odluke se ne donose. U Gradskoj biblioteci u Subotici se svakodnevno ravnopravno koriste sva tri službena jezika kao i lokalni bunjevački jezik. Biblioteka osmišljava programe na sva tri jezika za svoje korisnike. Fond biblioteke je takođe smešten na sva tri jezika u cilju zadovoljavanja potreba korisnika. U sklopu naučnog odeljenja je bogat fond periodike i zavičajne štampe preko 4000 godišta časopisa i listova. Zavičajna zbirka broji preko 10000 monografskih publikacija vezanih za Suboticu na sva tri jezika, plus na lokalnom bunjevačkom jeziku.

Bibliotekari komuniciraju sa korisnicima na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku, pa i na lokalnom bunjevačkom jeziku. Jedan od uslova, sem stručne sprema za zapošljavanje u biblioteci je i dobro poznavanje sva tri jezika zbog što kvalitetnije usluge korisnicima.

Biblioteka ima dugogodišnju međunarodnu saradnju sa Republikom Mađarskom i Republikom Hrvatskom, a od nedavno i

sa Republikom Srpskom. Tradicionalno se organizuju međunarodni skupovi kao što su „Dani Kostolanji Dežea“ gde je najzastupljenija saradnja sa R Mađarskom i piscima iz zemlje pretežno sa mađarskog govornog područja, zatim međunarodni stručni skup „Dani Balinta Vujkova“ koji okuplja književnike iz R Hrvatske i pisce sa hrvatskog i bunjevačkog govornog područja. Onda međunarodni stručni skup „Književni kišobran“, posvećen našem sugrađaninu Danilu Kišu i on okuplja pisce i poštovaoce njegovog rada i dela na sva tri jezika. Najmlađi stručni skup su „Dani Radomira Konstantinovića“, također subotičanina i on se odvija na srpskom jeziku.

Biblioteka organizuje književne večeri također na sva tri jezika sa piscima iz zemlje ali i iz inostranstva. Proteklih godina bila nam je čast da ugostimo mnoge književnike među kojima bih izdvojila: Uroša Petrovića, Ljubivoja Ršumovića, Violetu Babić, Jasminku Petrović kao pisce iz Srbije, zatim Arpada Kolara, Košut Njarija, Bošnjak Viktoriju iz Mađarske i Željku Horvat Vukelja, Sijviju Šesto, Mladena Kopljara, Darka Macana iz Hrvatske i mnoge druge.

Svakoga maja se organizuje trojezična manifestacija „Dani secesije“ posvećena secesiji koja je veoma zastupljena u arhitekturi grada Subotice. Zatim se u septembru organizuje „Dan mađarske bajke“, manifestacija na mađarskom jeziku. Posvećena je narodnim mađarskim bajkama i u okviru nje se organizuje i takmičenje o poznavanju bajki. Za tinejdžere na hrvatskom jeziku tokom cele godine radi čitateljski klub „Flaneri“. Na taj način podstičemo čitanje kod tinejdžera. U toku cele godine informatori na sva tri jezika organizuju radionice sa decom u saradnji sa osnovnim školama i predškolskim ustanovama.

I na kraju ono na šta smo najponosniji je kviz „Čitam i skitam“ koji se već devet godina organizuje u Gradskoj biblioteci kao kviz za podsticanje čitanja, akcija kojom Gradska biblioteka želi knjigu vratiti mladim čitaocima. Akciju sprovodimo na sva tri službena jezika grada Subotice, srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku. Učesnici kviza su najmlađi članovi Gradske

biblioteke koji treba da pročitaju knjige i popune on-line upitnik na sajtu biblioteke. Kviz podrazumeva i vredne nagrade, svaki učesnik može osvojiti jednu od 250 vrednih nagrada. Glavne nagrade su bicikl i putovanje grupno sa učesnicima kviza u organizaciji biblioteke. Kviz je osmišljen tako da se od najmlađeg uzrasta teži multikulturalnosti i zajedničkom suživotu. Moto kviza je „Knjiga deci – radost biblioteci“.

Abstract: Multiculturalism, interculturalism and dialogue culture are universal human values. In the complex social environment defined by the pursuit of intercultural understanding and dialogue, the main role of every modern library is to satisfy the needs of all its users. Multicultural surrounding, real and virtual, which significantly shapes the opinions and attitudes of the users, is a fortune, but it is also an obstacle which requires that libraries and librarians make additional efforts in order to accomplish their mission and satisfy the needs of library services user. Multiculturalism as a mover of the establishment of cultural interaction in multinational and multilingual environments, is realized through numerous programmes and projects which have an important role on the way towards tolerance of larger social masses. Libraries, as cultural centres of a community, with hre aim to providehigh-quality services, need to follow the needs of their user, to use languages of the ethnic groups that live in the given region in their everyday work to design programmes and to reach every user through the development of media literacy. This work presents an example of a multicultural library, The City Library in Subotica.

Key words: user, multicultural librarians, librarians, library services, language.